

PÅ STUDIEBESØG I HØJESTERET – EN HUMORISTISK INDFALDSVINKEL

Hvad oplever en forventningsfuld landsdommer, når han får lov at besøge landets øverste domstol.

HØJESTERET HAR FÅET den glimrende ide, at dommere fra byretterne og landsretterne kan få et indblik i, hvordan landets øverste domstol arbejder – også bag kulisserne. I juni måned var jeg en af de heldige, der fik mulighed for at få syn for sagen, hvad angår arbejdet bag de tunge døre i Prins Jørgens Gård. Det vil jeg godt berette lidt om, så advokaterne fra én, der ikke har sin daglige gang i landets øverste domstol, kan få et indtryk af arbejdet i Højesteret.

Da jeg fik besked om, at jeg kunne komme på besøg i Højesteret, fortalte jeg naturligvis straks vidt og bredt herom i landsretten. Nogle kolleger havde allerede haft chancen og kunne fortælle, hvor spændende det var, mens andre glædede sig til, at det blev deres tur. Min favorit er dog den kollega, der ved min noget kortfattede oplysning om, at "jeg skulle i Højesteret", spurgte, om jeg ikke var blevet for gammel til det.

MAN KOMMER IKKE FOR SENT TIL HØJESTERET

Det viste sig, at jeg ikke var den eneste dommer fra Vestre Landsret, der skulle på besøg i Højesteret de pågældende to dage, idet min gode kollega Lisbeth Parbo også var blandt de udvalgte. Da Lisbeth og jeg syntes, at det ville være pinligt at komme for sent om morgenen – også selv om det ville være luftfartselskabets skyld – besluttede vi os for

med landsretspræsidentens samtykke at tage af sted dagen før og indlogere os på hotel.

Normalt indlogerer dommere fra Ud-kantsdanmark, der har et lovligt ærjinde i hovedstaden, sig på et af de mere ydmyge hoteller omkring hovedbanegården, men da vi ikke ville risikere at møde med forpjustet hår i tilfælde af regnvejr, besluttede vi os for at finde et hotel nærmere på magtens centrum på Slotsholmen. Det udvalgte hotel, som vi efter nøje granskning af statens hotelreglement, udså os, var et hotel, der ligger bag Det Kongelige Teater.

Udstyret med GPS og andet sporingsudstyr så vi kunne finde vej, oprandt så den store dag, hvor vi spændte drog af sted til København. Heldigvis har vi – selv om vi kommer fra heden – et sådant kendskab til dronningens by, at vi fandt vej til Kongens Nytorv og til hotellet uden at benytte vores GPS. Til gengæld var det lige før vi fik brug for GPS'en til at finde vej i de mange snørkede gange, der viste sig at være på det i øvrigt udmærkede hotel.

Efter ankomsten indtog vi et – naturligvis – beskedent måltid på statens regning, og der gled også senere på aftenen en enkelt fadøl ned i Nyhavn – naturligvis for egen regning. Der var dog ikke noget med nattesæde, idet vi gerne ville være friske til den store dag i Højesteret.

Næste morgen mødte vi så op i Højesteret, hvor vi blev meget venligt modtaget i informationen. Lisbeth og jeg fandt ud af, at vi skulle være sammen med endnu en kollega, nemlig dommer Eva Carpentier fra Retten på Frederiksberg, med hvem jeg har en fælles arbejdsmæssig fortid i en kæmpe bunke af anklageskrifter hos Statsadvokaten for København. Efter kort tid blev vi gæster af-

hentet af højesteretsdommer Jytte Scharling, som skulle stå for vores besøg. Hun var – hvad vi nu godt vidste i forvejen – overordentlig imødekommende og venlig og førte os ind i det allerhelligste i Højesteret (dømmernes opholdslokale) og derefter hen til voteringslokalet, hvor vi hilste på de fire øvrige højesteretsdommere, som skulle deltage i den sag, som vi skulle overvære. De var alle meget imødekommende over for os gæster.

Vi havde på forhånd fået tilsendt bilagene i den sag, som vi skulle overvære. Da vi modtog dem, var i hvert fald jeg oplivet, da det viste sig, at sagen vedrørte spørgsmålet om Se & Hørs offentliggørelse af nogle billeder af en kendt TV-værtinde og nogle fotografier fra hendes lejlighed. Dels har jeg mange gange været censor i informationsret, og sagen indeholdt mange spændende juridiske problemer inden for denne særlige disciplin, dels regnede jeg med, at sagen ud fra en ren underholdningsmæssig betragtning ville være sjovere at overvære end f.eks. en EU-retlig sag om fortolkningen af mineralolieafgiftsdirektivets art. 47, stk. 11.

Anbragt på første række på tilhørerrækkerne var vi klar til at lade os berige, først af advokaternes procedure og dernæst af dommernes votering. Jeg må sige, at vi ikke blev skuffede.

Parterne var repræsenteret af advokat Jakob Juul og advokat Per Håkon Schmidt. Ingen af disse to advokater hører til landets dårligste procedører (for at bruge en typisk jysk underdrivelse). Forelæggelsen var kort og præcis, men det gør det jo selvfølgelig heller ikke vanskeligere for appellansens advokat, at der ligger domme fra både byret og landsret, der beskriver og vurderer fakta og sagens juridiske problemstillinger. Procedu-

terne var også præcise og meget spændende at lytte til.

VOTERING – ET KAPITEL FOR SIG

Under hovedforhandlingen var det ikke me-

get, at dommerne blandede sig. Det kunne nogle af os dommere i landsretterne måske godt lære lidt af. Til gengæld blev der så taget revanche, da voteringen efter et par timers retshandling gik i gang. Voteringen foregår

stående, og dommerne er stadig iført deres røde kapper, mens de voterer.

Vi havde fået tilladelse til at overvære voteringen, og den var – må jeg sige – intet mindre end imponerende. Nu må man jo

ikke referere fra voteringen, men jeg tror godt, at jeg kan tillade mig enkelte bemærkninger, uden at jeg derved overtræder nogle grænser.

Førstvoterende, højesteretsdommer Michael Rekling, tog fat på sit indlæg umiddelbart efter, at dørene til retssalen var blevet lukket, og indlægget tog noget i retning af 1 time og 45 minutter. Jeg røber vist ikke for meget ved at sige, at der næppe var en sten, der ikke blev vendt. Selv om advokaterne var kommet langt omkring i juraen og i den tykke materialesamling, der var udarbejdet til brug for sagen, blev vi ført endnu længere rundt i alle kringelkrogene i sagen under voteringen. Jeg kan forsikre de advokater, der møder i Højesteret, at alle deres argumenter bliver tygget igennem og vejret på en guldvægt.

Næsten alle nye højesteretsdommere giver udtryk for, hvor hårdt det er at være førstvoterende. Jeg har måske nok været lidt skeptisk over for, om det virkelig kunne være så slemt, når man nu tager sagsantallet ved Højesteret i betragtning. Efter at have overværet en votering må jeg imidlertid sige, at jeg godt forstår dem. Det må være et kæmpearbejde at gennemgå og strukturere materialet til brug for voteringen, og man skal jo huske på, at de sager, der ender i Højesteret efter domstolsreformen alle er principielle. Jeg kan godt forstå, at Højesterets dommere nu har aftalt grænser for, hvor mange år man kan være førstvoterende.

Efter førstvoterendes indlæg tænkte jeg, at nu gik det lynhurtigt, og at jo længere vi kom frem, desto hurtigere ville det nok gå, sådan at sidstvoterende, som var Højesterets nuværende præsident, Børge Dahl, blot ville sige, som man læser i norske Højesteretsdomme: "I det hele enig med førstvoterende". Også på det punkt blev jeg klogere. Alle de fire øvrige indlæg var – selv om de dog var væsentligt kortere end det første indlæg –

grundige og bragte nye momenter frem. Jeg mener, at det sidste indlæg varede omkring en halv time, og det bragte også nye spændende vinkler frem i vurderingen af sagen.

Voteringen foregår meget formelt, og der er ikke noget med, at retsformanden eller andre afbryder den, der har ordet. Der er dog ved siden af plads til muntre bemærkninger, f.eks. da en af de voterende gav udtryk for, at han ikke ville føle det behageligt, hvis et ugeblad bragte et billede af ham i en badesituation. Det fik en de øvrige voterende til at sige, at det næppe ville forøge ugebladets oplagstal.

Voteringen startede den første dag og fortsatte så den næste dag, og derefter gik dommerne over til domsskrivningen. Nu er det jo typisk ikke så svært at skrive sagsfremstillingen i en sag, der har været afgjort i to instanser, men jeg skal love for, at der blev gjort noget ud af præmisserne, som blev vendt og drejet og kommenteret mange gange, indtil der var nået et resultat, som alle fem dommere kunne godkende. Vi fik også konstateret, at der ikke var 'fyldpenne-dommere' blandt de 5 dommere, der deltog i sagen, idet de alle bidrog til præmisserne med oplæg, der var skrevet på deres computere.

STRAFANSVARET CONTRA MULIGHEDEN FOR GODTGØRELSE

Højesterets dom i sagen er afsagt 10. juni 2010 og nu trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2010, side 2448. Ved dommen blev den daværende ansvarshavende chefredaktør for Se & Hør frifundet for straf, men pålagt at betale en godtgørelse på 75.000 kr. efter erstatningsansvarslovens § 26. Dommen indeholder nogle interessante betragtninger om strafansvaret og viser vel – endnu en gang – at det ikke er strafansvaret, men muligheden for godtgørelse, der er den reelle beskyttelse af den, der bliver krænkede af

et medies uberettigede offentliggørelse af billeder. Jeg sad under sagen og tænkte på, at strafansvar er en pudsigt størrelse under en civil sag, hvor der nedlægges påstand om "højest mulig straf", uden at der er formuleret noget præcist anklageskrift.

KVALITETEN ER I HØJSÆDE

Dommere i byretterne og landsretterne kan godt lide domme fra landets øverste domstol, hvor præmisserne indeholder retningslinjer, der er til at arbejde med i fremtidige lignende sager. Det gør dommen af 10. juni 2010, og man må vel sige, at Højesteret i de seneste år med succes har anstrengt sig for at leve op til dette ønske – bedst illustreret ved dommene i selskabstømmersagerne.

Inden vi tog hjem, var der tid til en rundvisning i Højesterets lokaler. Vi kunne bl.a. konstatere, at myten om, at yngste dommer har kontor i en niche på biblioteket, ikke holder længere, idet der nu er kontorer til alle dommere, selv om de sidst udnævntes pladsforhold ikke er særlig pompøse.

DER ER PLADS TIL ALLE I HØJESTERET

Jeg vil her til slut nævne, at det var mit indtryk fra vores samtale med højesteretsdommerne, at Højesteret (og Dommerudnævnelsesrådet) lægger megen vægt på, at dommersammensætningen er så bred som mulig i relation til baggrund osv. Det var også mit indtryk, at Højesteret også gerne ser en geografisk bred sammensætning, så selv om der (heldigvis) er mange højesteretsdommere med en jysk baggrund, er der stadig plads til jyske dommere, universitetsfolk og advokater.

Vi drog hjem til heden inspireret til vores daglige gerning i landsretten med en langt bedre forståelse for arbejdet i landets øverste domstol og imponerede over grundigheden i sagsbehandlingen og den gæstfrihed og åbenhed, som vi var blevet mødt med.